

УДК 37.015.3:811.111'243:355.002.6
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/71-2-52>

Тетяна ПИЛАЄВА,
orcid.org/0000-0002-7897-5428
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії Національної гвардії України
(Харків, Україна) typilasha@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВИХ ПОТРЕБ

Стаття присвячена інноваційним підходам та технологіям у вивченні англійської мови, спрямованим на підвищення комунікативних навичок військовослужбовців. Дослідження включає огляд різноманітних програм та курсів, спеціально адаптованих для військових, з подальшим висновком про їхню роль у формуванні навичок військового спілкування. Стаття пропонує систематизацію та класифікацію сучасних засобів, таких як віртуальна реальність, онлайн-платформи, мобільні додатки, адаптовані навчальні програми та електронні курси. Особливий акцент робиться на якісному визначенні та класифікації цих технологій з точки зору їхнього впливу на розвиток комунікативних навичок військовослужбовців. Детально розглянуто не лише технічні аспекти використання технологій, але й їхню ефективність у підвищенні рівня володіння англійською мовою, зокрема в контексті реальних військових обставин. Основні технології розглядаються як інструменти, спрямовані на створення умов для практичного використання англійської мови у військових сценаріях. Особлива увага приділяється технологічним методам, які дозволяють створити атмосферу військового середовища для навчання та підвищення комунікативних навичок. В статті представлені конкретні рекомендації щодо впровадження та оптимізації навчальних програм для військових, сприяючи їхньому успішному вивченню англійської мови в контексті військових викликів. Стаття надає детальну класифікацію симуляцій та практичних завдань, що імітують реальні військові обставини, як важливий елемент для підвищення рівня англійської мови у військовій сфері. Підкреслюється важливість врахування методичних вимог при впровадженні технологій у навчальний процес. В статті розкрито ключові переваги та перспективи застосування технологій для підготовки військовослужбовців до ефективного використання англійської мови.

Ключові слова: підготовка військовослужбовців, англійська мова, інноваційні технології, віртуальна реальність, мобільні додатки.

Tetiana PYLAIEVA,
orcid.org/0000-0002-7897-5428
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages
National Academy of the National Guard of Ukraine
(Kharkiv, Ukraine) typilasha@gmail.com

INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING FOR MILITARY NEEDS

The article is dedicated to innovative approaches and technologies in the study of the English language aimed at enhancing the communicative skills of military personnel. The research includes a review of various programs and courses specifically adapted for military personnel, with subsequent conclusions about their role in shaping military communication skills. The article proposes the systematization and classification of modern tools such as virtual reality, online platforms, mobile applications, adapted educational programs, and electronic courses. Special emphasis is placed on the qualitative definition and classification of these technologies in terms of their impact on the development of military communication skills. Not only the technical aspects of technology usage are examined in detail, but also their effectiveness in improving English language proficiency, particularly in the context of real military circumstances. The main technologies are considered as tools aimed at creating conditions for practical use of the English language in military scenarios. Special attention is given to technological methods that allow the creation of a military environment for learning and improving communication skills. The article provides specific recommendations for the implementation and optimization of educational programs for military personnel, contributing to their successful learning of the English language in the context of military challenges. It offers a detailed classification of simulations and practical tasks that simulate real military situations as an important element for enhancing English language proficiency in the military sphere. The importance of considering methodological requirements when implementing technologies in the educational process is emphasized. The article explores the key advantages and prospects of applying technologies to prepare military personnel for the effective use of the English language.

Key words: military personnel training, English language, innovative technologies, virtual reality, mobile applications.

Постановка проблеми. У світі, де глобалізація й швидкість інформаційних потоків стають ключовими складовими успішного функціонування, розвиток навичок спілкування англійською мовою стає необхідністю, особливо в контексті військової сфери. Проблематика виникає від відсутності адаптованих підходів до розвитку цих навичок в армії.

У військовій сфері актуальність володіння англійською мовою стає критичною з огляду на постійне змішання національних контингентів у миротворчих місіях та участі в міжнародних операціях. Недоліки в мовній підготовці можуть призвести до непорозумінь, помилок в комунікації та, в крайньому випадку, загрози безпеці у військовому середовищі. Інтеграція України у європейський освітній простір та умови війни підвищують вимоги до іншомовної професійної підготовки, зокрема в Українській армії.

Аналіз досліджень. Вивченням англійської мови студентами присвячені дослідження І. Мельничук, Л. Ребухи, Т. Завгородньої, тощо. І. Блощинський, О. Галус, І. Почечалін та Д. Таушан розглядали використання електронних навчально-методичних комплексів для навчання іноземної мови професійного спрямування майбутніх військових. Проблемою методів навчання англійської мови майбутніх військових займалися Н. Казакова, І. Ребрій, Л. Романишина. На нашу думку на сьогодні невирішеною залишається проблема використання інноваційних технологій у вивченні англійської для військових потреб.

Метою статті є дослідження специфіки впровадження та використання інноваційних технологій у вивченні англійської мови для військових потреб. Робота спрямована на аналіз та систематизацію сучасних підходів до викладання англійської мови у військових навчальних закладах, враховуючи специфіку військової сфери та її вимоги до комунікативних навичок. Для вирішення поставлених завдань та реалізації мети дослідження було використано комплекс взаємопов'язаних методів, як-от: вивчення та аналізу літератури, нормативних та правових документів; порівняння, узагальнення, систематизація та синтез отриманих даних – для аналізу наукової літератури та нормативних документів; як допоміжний метод – метод перекладу автентичної літератури для використання наукового матеріалу з першоджерел.

Виклад основного матеріалу. Наразі рівень володіння іноземною мовою військовослужбовцями ЗСУ визначає STANAG 6001, який містить тестові завдання рівнів СМР 1 та СМР 2, які пред-

ставлені у «Концепції мовної підготовки особового складу Збройних Сил України», затвердженій наказом Міністра оборони України від 01.06.2009 року № 267 (Про напрями та завдання щодо удосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України, 2012).

Цей документ доповнюється наказом Міністра оборони України від 01.07.2002 року № 217 «Про затвердження Положення про курси іноземних мов у Збройних Силах України», що регламентує організацію саме курсової мовної підготовки особового складу ЗСУ (Про затвердження Інструкції про курси іноземних мов у Збройних Силах України, 2017).

Військовослужбовці на рівні 2 («Functional») повинні вміти спілкуватися в повсякденних соціальних і рутинних робочих ситуаціях, а також описувати людей, місця і речі; розповідати про поточну, минулу і майбутню діяльність повними, але простими абзацами; констатувати факти; порівнювати і протиставляти; давати прямі вказівки і розпорядження; ставити і відповідати на передбачувані запитання. Вони повинні бути готовими впевнено вести більшість звичайних, невимушених розмов на конкретні теми, такі як робочі процедури, сім'я, особисте життя та інтереси, подорожі, поточні події. Курсанти повинні вміти давати складні, детальні та розгорнуті вказівки, а також вносити нестандартні зміни до плану подорожей та інших домовленостей. Вони також можуть об'єднувати та пов'язувати речення у дискурс довжиною в абзац. Прості структури та базові граматичні зв'язки, як правило, контролюються, тоді як складніші структури використовуються неточно або уникаються. Використання словникового запасу є доречним для високочастотних висловлювань, але незвичним або неточним в інший час. Помилки у вимові, лексиці та граматиці можуть іноді спотворювати зміст (STANAG 6001, 2017).

Перегляд фахової літератури з психології та педагогіки вказує на необхідність вирішення кількох ключових завдань при організації професійно-орієнтованої підготовки з іноземної мови. Серед них: визначення цілей, стимулювання мотивації, систематизація та структурування навчального матеріалу на основі міждисциплінарного підходу, урахування особистісних психологічних особливостей, застосування ефективних навчальних стратегій, а також створення та втілення сприятливих організаційно-педагогічних умов для успішної реалізації цього навчального процесу (Канова, 2023: 312). Основним завданням підготовки з іноземної мови, орієнтованої на професійний контекст, є адаптація змісту та методів

викладання іноземної мови до конкретних практичних потреб військовослужбовців, зокрема, до здатності вільно спілкуватися з представниками країн НАТО під час спільної взаємодії. Ключовий аспект цього процесу полягає в ретельному відборі та критичному аналізі навчального матеріалу. Вибір контенту повинен враховувати останні досягнення у різних галузях людської діяльності та наукові досягнення, що відповідають професійним інтересам військовослужбовців, забезпечуючи їм можливість професійного зростання (Канова, 2022).

Погляд дослідниці Ребрій І. на ефективні методи навчання англійської мови, такі як інтерактивний, ситуативний та метод проблемних завдань, вказує на їхню адаптованість для військового навчання. Зокрема, вона наголошує на методі проблемних завдань, який є сучасною версією комунікативного підходу до вивчення іноземних мов, вона вважає його найбільш підходящим для дорослих військових з великим життєвим та бойовим досвідом, які повністю усвідомлюють свою відповідальність за навчання (Ребрій, 2018).

У контексті військового спілкування важлива не лише передача інформації, але й точне розуміння, координація дій та прийняття стратегічних рішень. У сучасному військовому середовищі, де операції мають міжнародний характер, важливість ефективного військового спілкування стає визначальною. Вміння висловлювати думки та розуміти культурні та мовні особливості інших націй стають критичними для успіху військових операцій.

Військове спілкування – це ключовий елемент взаємодії військових, що визначається не лише ефективністю передачі інформації, але й здатністю до точного розуміння, координації дій та прийняття стратегічних рішень (Гарсія, 2012).

У військовому контексті стратегії розвитку мовних навичок повинні бути спрямовані не лише на оволодіння мовою, а й на розвиток специфічних навичок, які необхідні для ефективного спілкування в цій сфері. Включення військової термінології, вивчення специфічних комунікативних ситуацій та акцент на реальних військових сценаріях є ключовими елементами в таких стратегіях.

Підходи до викладання англійської для військових повинні бути адаптованими до особливостей цільової аудиторії. Це включає в себе не лише формальне вивчення мови, але й врахування контексту військової діяльності, впровадження інтерактивних методів, спрямованих на підвищення комунікативних навичок та розвиток вмінь використовувати англійську мову у військовому середовищі.

На нашу думку, військове спілкування, стратегії розвитку мовних навичок та підходи до викладання англійської для військових є важливими аспектами у вивченні мови в цій специфічній сфері.

У військовій сфері існує широкий спектр комунікативних потреб, які потребують володіння англійською мовою. Це включає в себе офіційні комунікації з іншими військовими структурами, міжнародні операції та співпрацю з альянсами, переговори та обговорення стратегій. Розуміння англійської важливе не лише в бойових ситуаціях, але й у мирний час для проведення різноманітних міжнародних переговорів та спілкування.

Особливу увагу слід зосередити на психологічних аспектах військового спілкування, які включають в себе адаптацію до стресових ситуацій, викликаних вимогою швидкого та точного спілкування, а також здатність виражати думки чітко та конкретно у ситуаціях, коли це критично важливо. Практичні аспекти охоплюють вивчення специфічної військової термінології та особливостей спілкування в армійському середовищі.

Ці фактори значно впливають на процес вивчення та розвитку навичок військового спілкування засобами англійської мови. Розуміння цих аспектів дозволить ефективніше адаптувати стратегії навчання до потреб військових у вивченні мови.

Методи викладання, орієнтовані на розвиток військового сленгу та професійної термінології в англійській мові, є важливою складовою вивчення мови для військових осіб. Ці методи створюють можливості не лише для розширення лексичного запасу, а й поглиблення розуміння військових термінів та виразів, які використовуються у військовому середовищі.

Один із методів викладання, спрямованих на розширення лексичного запасу, полягає у використанні інтерактивних уроків, що акцентують увагу на специфічній лексиці, яку використовують військові. Це охоплює вивчення сленгових виразів, спеціальних термінів та військової термінології, які важливі для ефективного спілкування у військових ситуаціях. Заняття такого роду сприяють активному використанню цих термінів у реальних сценаріях, що дозволяє курсантам не лише запам'ятовувати їх, але й використовувати у військовому середовищі.

Додатковий метод, що виявляється дієвим у розвитку професійної термінології, це заняття, орієнтовані на аналіз ситуацій, що виникають у військовому житті. Це може бути аналіз реальних військових звітів, симуляція стратегій військових операцій або навіть практичне використання термінів у військових завданнях. Такий підхід дозво-

ляє курсантам зануритися в атмосферу, де вони можуть застосовувати отримані знання на практиці, що значно полегшує їх запам'ятовування та розуміння.

Паралельно з цим, важливим елементом є систематичне використання військової лексики та професійної термінології в процесі комунікації під час тренувань та реальних військових ситуацій. Збільшення практичних можливостей використання цих термінів військовими в реальному часі допомагає їм не тільки оволодіти цією лексикою, але й використовувати її з впевненістю та ефективністю у стресових ситуаціях.

Інноваційні підходи до навчання також включають в себе використання мультимедійних ресурсів, інтерактивних платформ та відеосимуляцій, що демонструють реальні військові ситуації. Ці засоби надають можливість візуального та аудіовізуального занурення в специфічну військову термінологію, забезпечуючи більш глибоке розуміння та запам'ятовування.

Загалом, методи викладання, спрямовані на розширення військової професійної термінології, виконують важливу роль у формуванні навичок ефективного спілкування військових у військовому середовищі. Ці методи не лише допомагають оволодіти мовою, а й підготовлюють військових до ефективного та точного спілкування у стресових ситуаціях.

Використання інноваційних комп'ютерних технологій дає можливість створити якісно нове інформаційне освітнє середовище без кордонів і з можливістю використання глобальної системи дистанційного навчання (Баной, 2023).

Широкий спектр сучасних технологій сприяє розвитку комунікаційних навичок та покращує засвоєння мови в умовах, що імітують військові ситуації. Наведемо класифікацію сучасних інноваційних технологій у вивченні іноземної мови військовими:

1) *Використання віртуальної реальності.* Симулятори та програмні засоби віртуальної реальності можуть імітувати реальні військові сценарії, де військові можуть навчатися спілкуватися на англійській мові у напруженому військовому середовищі. Це дає можливість зануритися у віртуальний світ, де створені умови сприяють практиці використання військової лексики та спеціальної термінології. Використання віртуальної реальності в навчанні іноземних мов має п'ять основних переваг: наочність (VR дозволяє деталізовано показувати процеси та явища, надаючи можливість стати учасником мовної ситуації), безпека (імітація обставин без ризику для життя),

залучення (можливість змінювати сценарії, впливати на експеримент та вирішувати завдання в ігровій формі), фокусування (віртуальний світ допомагає зосередитися на матеріалі без відволікання), присутність (відчуття своєї присутності у віртуальному світі дозволяє проводити уроки цілком у віртуальній реальності, забезпечуючи іммерсивний досвід (Кулешов, 2019).

2) *Інтерактивні онлайн-платформи* з вправами та завданнями, орієнтованими на військовий контекст, дозволяють військовим розвивати вдосконалювати знання англійської мови. Вони можуть містити відповіді на ситуаційні випадки, діалоги та сценарії, що сприяють реалістичному відображенню військових обставин. Платформа «Military Language» пропонує інтерактивні вправи та завдання, спеціально створені для військових. Вона орієнтується на покращення знань англійської мови, а також використання термінології у військовому середовищі. Курси адаптовані до потреб військових персоналу та можуть бути доступні онлайн у будь-який зручний для них час. Платформа «Combat Training Hub» надає інтерактивні завдання, спрямовані на підвищення ефективності комунікації в англійській мові у військовому контексті. Вона пропонує вправи зі сценаріями, що відтворюють реальні ситуації, що можуть виникнути у військовій діяльності. Онлайн-платформа «Military English Hub» спеціалізується на використанні інтерактивних вправ та завдань для вивчення англійської мови в контексті військової діяльності. Вона містить різні рівні складності завдань та дозволяє військовим підвищувати свої мовні навички.

3) *Мобільні додатки* – застосунки для вивчення військової термінології та англійської мови у військовому контексті стають усе популярнішими. Вони пропонують короткі уроки, вправи та тести, дозволяючи військовим тренувати свої навички у будь-який час та в будь-якому місці. Наприклад, «Military English» надає короткі уроки з термінологією, вправи для покращення навичок і тести для перевірки знань; «Army Lingo Trainer», «Combat English» включають сценарії та завдання, що відтворюють реальні військові ситуації. Вони допомагає військовим вдосконалювати свої навички в англійській мові через симуляцію та віртуальні сценарії.

4) *Адаптовані навчальні програми*, які спеціально розроблені для військових, інтегрують у себе специфічні військові теми, вправи та завдання. Вони можуть включати інтерактивні елементи, відео- та аудіоматеріали для кращого засвоєння матеріалу. Програма «Military English

Mastery Program» розроблена з урахуванням потреб військових і містить специфічні теми, які відображають ситуації у військовому середовищі. Вона включає інтерактивні вправи, відео- та аудіо-матеріали для кращого засвоєння матеріалу.

Програми «Armed Forces Language Proficiency Course», «Military Language Skills Enhancement Program» спрямовані на підвищення рівня володіння англійською мовою в рамках військової діяльності. Вона включає в себе специфічні теми, вправи та завдання, які орієнтовані на реальні військові сценарії та може містити інтерактивні елементи для кращого засвоєння матеріалу.

5) *Електронні курси з військовим контекстом* – це онлайн-курси спрямовані на вивчення військового спілкування на англійській мові, які розроблені з урахуванням специфіки військової діяльності. Вони надають можливість військовим збагачувати свою лексику та розуміння англійської мови у військових ситуаціях. «Military English Communication Course», «Combat English Proficiency Program», «Military Communication Skills Online Course» розроблені з урахуванням специфічних потреб військових у вивченні англійської мови. Вони пропонують модулі, які орієнтовані на покращення навичок військового спілкування та надає можливість військовим вдосконалювати свою взаємодію на англійській мові в військових ситуаціях.

Крім розгляду сучасних інноваційних технологій, варто звернути увагу на симуляції – ефективний інструмент, який допомагає військовим вдосконалювати свої навички та вивчати англійську мову в контексті реалістичних військових ситуацій.

Симуляція у вивченні англійської мови для військових – це процес використання віртуальних або імітованих сценаріїв, що відтворюють реальні або потенційні військові ситуації, які дозволяють військовим вдосконалювати свої мовні навички в англійській мові. Ці симуляції можуть включати інтерактивні завдання, рольові гри та ситуаційний аналіз, що сприяють практичному застосуванню мовних знань у військовому контексті. Основна мета симуляцій – допомогти військовим удосконалити свою спроможність ефективно спілкуватися англійською мовою в різних ситуаціях, які вони можуть зустріти в своїй службі. Роль симуляцій та практичних завдань у формуванні навичок ефективного військового спілкування важлива та невід’ємна. Ці методи навчання надають військовослужбовцям реалістичні сценарії, що відображають різні військові ситуації та вимагають використання англійської мови. По-перше, симуляції дозволяють військовим практикувати використання військового сленгу та термінології в умовах, що наближені до реальних бойових обставин. Це допомагає формуванню спеціалізованих навичок спілкування та розширенню словникового запасу. По-друге, практичні

завдання забезпечують взаємодію з військовими сценаріями через виконання конкретних завдань на англійській мові. Це може включати розв’язання ситуаційних завдань, спілкування під час тренувань та вирішення завдань командної роботи. Такий підхід дозволяє військовослужбовцям отримати практичний досвід та навички, які можна застосовувати в реальних умовах.

Симуляції та практичні завдання сприяють розвитку навичок реального часу, виробленню стратегій взаємодії та поліпшенню мовленевих навичок. Вони також стимулюють військових до швидкого та точного реагування на виклики, що є критичними у військових сценаріях. Усе це сприяє підготовці військових до ефективного використання англійської мови в реальних військових умовах, підвищуючи рівень їхнього професійного військового спілкування.

Використання інноваційних технологій, таких як віртуальна реальність, онлайн-курси з інтерактивними завданнями та мобільні додатки, може значно полегшити та збагатити процес вивчення англійської мови для військових. Ці технології створюють можливості для практичного використання мови у військових контекстах та допомагають зберегти зацікавленість курсантів.

Симуляції та практичні завдання, що відтворюють реальні військові сценарії, виявляються вельми корисними для формування навичок ефективного спілкування англійською мовою у військовій сфері. Це можуть бути рольові ігри, симуляції бойових ситуацій або практичні завдання, що дозволяють військовим урізноманітнювати свої комунікативні навички у специфічних умовах.

Ці стратегії спрямовані на інтенсивний та систематичний розвиток навичок військового спілкування засобами англійської мови, забезпечуючи військовим не лише лінгвістичні знання, але й практичні вміння використовувати мову в реальних військових умовах.

Необхідно зауважити, що кожен викладач, який використовує ІКТ для викладання іноземних мов, повинен усвідомлювати, що будь-яка освітня технологія повинна відповідати таким методичним вимогам: концептуальність, узгодженість, ефективність, гнучкість, динаміка та відтворюваність (Іваненко, 2023).

Висновки. Таким чином, використання інноваційних технологій у вивченні англійської мови для військових є важливим та перспективним напрямком. Зокрема, електронні курси з військовим контекстом, симуляції та практичні завдання з використанням віртуальної реальності, інтерактивні онлайн-платформи та мобільні додатки можуть в значний спосіб поліпшити якість та ефективність вивчення англійської мови для військовослужбовців. Інноваційні технології виконують важливу роль у вивченні англійської мови

військовими, надаючи їм практичні навички та готуючи до ефективного спілкування у військових сценаріях.

Враховуючи високий потенціал та переваги використання інноваційних технологій у вивченні

англійської мови для військових, рекомендується подальше наукове та практичне дослідження в цьому напрямку для подальшого удосконалення методології та технологій, які використовуються у військовому навчанні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Іваненко Н. В., Герасименко Ю. А., Костенко В. Г. Інноваційні підходи щодо модернізації філологічної освіти та науки України: відповідь на виклики воєнного часу. Академічні Візії, 18. 2023. Режим доступу: <https://zenodo.org/records/7795088>
2. Кулешов С. О. Використання VR-технологій в процесі викладання іноземної мови. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології»; 2019. С. 61–64.
3. Про затвердження Інструкції про курси іноземних мов у Збройних Силах України: Наказ Міністра оборони України від 23.05.2017 № 286. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0746-17>
4. Про напрями та завдання щодо удосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України: Наказ Міністра оборони України від 16.11.2012 року № 767. Режим доступу: https://www.mil.gov.ua/content/other/MOU767_2012.pdf
5. Ребрій І. М. Сучасні методи навчання англійської мови для військових потреб. Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил. 2018. № 1. С. 180–184. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZKhUPS_2018_1_27
6. Banyoi, V., Kharkivska, O., Shkurko, H., & Yatskiv, M. Tools for Implementing Distance Learning during the War: Experience of Uzhhorod National University, Ukraine. Arab World English Journal. 2023. Special Issue on Communication and Language in Virtual Spaces. Режим доступу: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4348364>
7. Garcia H.F. Power of Communication: The Skills to Build Trust, Inspire Loyalty, and Lead Effectively. FT Press, Upper Saddle River, 2012. 295 p.
8. Kanova L. Interactive methods in the process of teaching English in military field. The 9th International scientific and practical conference «International scientific innovations in human life» (March 16-18, 2022), Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom, 2022. P. 108–111.
9. Kanova L. Professional language training of military officers of Ukrainian higher military educational institutions during the war. The scientific paradigm in the context of technological development and social change : Scientific monograph. Part 2. Riga, Latvia. “Baltija Publishing”, 2023. P. 309-328.
10. STANAG 6001 (Edition 4) Language Proficiency Levels. Режим доступу: www.mod.gov.rs/stanag/srpski_stanag_6001/STANAG%206001%20Edt%204%20LANGUAGEPROFICIENCY%20LEVELS.pdf.

REFERENCES

1. Ivanenko, N. V., Herasymenko, Yu. A., & Kostenko, V. H. (2023). Innovatsiyni pidkhody shchodo modernizatsiyi filolohichnoyi osvity ta nauky Ukrainy: vidpovid' na vyklyky voyennogo chasu [Innovative approaches to the modernization of philological education and science in Ukraine: response to the challenges of wartime] Akademichni Viziyi, 18. Retrieved from: <https://zenodo.org/records/7795088> [in Ukrainian]
2. Kuleshov, S. O. (2019). Vykorystannya VR-tekhnolohiy v protsesi vykladannya inozemnoyi movy. [The use of VR technologies in the process of teaching a foreign language]. Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiya «Innovatsiyni naukovy doslidzhennya u haluzi pedahohiky ta psykhohohiyi». 61-64. [in Ukrainian]
3. Ministry of Defense of Ukraine. (2017). Pro zatverdzhennya Instruktseyi pro kursy inozemnykh mov u Zbroynykh Sylakh Ukrainy: Nakaz vid 23.05.2017 No. 286. [On approval of the Instruction on foreign language courses in the Armed Forces of Ukraine: Order of May 23, 2017 No. 286] Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0746-17> [in Ukrainian]
4. Ministry of Defense of Ukraine. (2012). Pro napryamy ta zavdannya shchodo udoskonalennya movnoyi pidhotovky u Zbroynykh Sylakh Ukrainy: Nakaz vid 16.11.2012 No. 767. [On the directions and tasks for improving language training in the Armed Forces of Ukraine: Order of November 16, 2012 No. 767.] Retrieved from: https://www.mil.gov.ua/content/other/MOU767_2012.pdf [in Ukrainian].
5. Rebriy, I. M. (2018). Suchasni metody navchannya anhliys'koyi movy dlya viyskovykh potreb. [Modern methods of teaching English for military needs] Zbirnyk naukovykh prats' Kharkivs'koho natsional'noho universytetu Povitryanykh Syl, 1, 180-184. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ZKhUPS_2018_1_27 [in Ukrainian]
6. Banyoi, V., Kharkivska, O., Shkurko, H., & Yatskiv, M. (2023). Tools for Implementing Distance Learning during the War: Experience of Uzhhorod National University, Ukraine. Arab World English Journal, Special Issue on Communication and Language in Virtual Spaces. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4348364> [in English].
7. Garcia, H. F. (2012). Power of Communication: The Skills to Build Trust, Inspire Loyalty, and Lead Effectively. FT Press [in English].
8. Kanova, L. (2022). Interactive methods in the process of teaching English in military field. *The 9th International scientific and practical conference «International scientific innovations in human life»* (March 16-18, 2022), Cognum Publishing House, Manchester, United Kingdom. 108–111 [in Ukrainian].
9. Kanova, L. (2023) Professional language training of military officers of Ukrainian higher military educational institutions during the war. The scientific paradigm in the context of technological development and social change : Scientific monograph. Part 2. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”. 309-328.[in Ukrainian].
10. NATO Standardization Agency. (2017). STANAG 6001 (Edition 4) Language Proficiency Levels. Retrieved from: <https://ru.scribd.com/document/477444078/STANAG-6001-LEVELS-pdf> [in English].